

Tematyka	Umiejętności po przeprowadzeniu lekcji w klasie 6	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Zaproszenie do sztuki	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia rysunku, szkicu, pomysłu w pracy artystów różnych dziedzin • orientacyjne określanie zakresu dziedzin sztuk plastycznych oraz ich cech charakterystycznych, niektórych stosowanych środków wyrazu artystycznego, technik, sposobu pracy, narzędzi artystycznych określonej dziedziny sztuki • prosty, krótki opis niektórych dzieł różnych dziedzin sztuki • uczestniczenie w dyskusji • tworzenie prostego szkicu przedstawiającego artystę określonej dziedziny sztuki z wybranymi narzędziami 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnorodnego znaczenia rysunku jako sposobu określania ogólnej koncepcji, szkicu pomysłu dzieła u artystów różnych dziedzin sztuki • precyzyjne określanie zakresu dziedzin sztuk plastycznych oraz ich zasadniczych, ważnych, specyficznych cech charakterystycznych oraz środków wyrazu stosowanych przez artystów określonej dziedziny sztuki, sposobu pracy i ważnych narzędzi kilku różniących się od siebie technik • ciekawe, rozbudowane opisywanie dzieł plastycznych wykonanych w ramach poznanych dziedzin sztuki • aktywne uczestniczenie w rozmowie, dyskusji o wartości, walorach określonych dziedzin plastyki, przedstawianie upodobań plastycznych, zainteresowania sztuką • tworzenie oryginalnego, ciekawego zaskakującego komiksowego rysunku ukazującego artystę określonej dziedziny sztuki przy pracy
O grafice	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie źródeł powstawania i cech grafiki jako dziedziny sztuki • orientacyjna znajomość materiałów, narzędzi i technik graficznych, • orientacyjne określanie podziału pracy grafika na dwa etapy, oryginału w grafice • orientacyjne określanie cech druku wypukłego, wklęsłego, płaskiego • orientacyjne rozpoznawanie, jakimi technikami zostały wykonane oglądane dzieła • wykonywanie prostej pracy techniką frotażu, zastosowanie uproszczonej kompozycji z niewielkiej liczby elementów • stworzenie prostej kompozycji, odbitki unikatowej z przekrojonych warzyw • orientacyjne określanie specyfiki grafiki i druku wypukłego, technik i narzędzi stosowanych do druku wypukłego 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie różnych źródeł powstawania grafiki jako dziedziny sztuki i jej związków z innymi dziedzinami plastyki na płaszczyźnie • dokładne określanie, dobra znajomość i rozumienie znaczenia dwuetapowego procesu twórczego, sposobu tworzenia odbitki, oryginału w grafice, określanie liczby oryginalnych dzieł z jednej matrycy, zauważanie różnicy w zakresie pojęcia oryginału w grafice w stosunku do innych dziedzin plastyki • dobra znajomość materiałów, narzędzi i technik graficznych, rozumienie podziału technik graficznych na druk wklęsły, płaski i wypukły na podstawie oglądanego filmu • trafne rozpoznawanie dzieł graficznych wykonanych różnymi technikami na podstawie występujących w nich kresek i plam • wykonanie oryginalnej, wieloelementowej kompozycji frotażu • stworzenie oryginalnej, wieloelementowej odbitki unikatowej – kompozycji kwiatowej powstałej w wyniku odbicia przekrojonych

	<ul style="list-style-type: none"> • opisywanie wybranego dzieła graficznego druku wypukłego w uproszczony sposób • orientacyjne porównywanie druku wypukłego z innymi rodzajami druku poznanymi na filmie • tworzenie z pamięci i wyobraźni kompozycji techniką druku wypukłego z materiałów o zróżnicowanej fakturze, niewielkiej liczby elementów, schematycznych formach • tworzenie kilkuelementowej kompozycji graficznej techniką gipsorytu • orientacyjna znajomość dwuetapowego procesu powstawania dzieł graficznych • orientacyjne określanie techniki druku wklęsłego, rodzaju matrycy i stosowanych narzędzi, porównywanie jej z drukiem wypukłym • proste opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego • wykonanie prostej kompozycji wykorzystującej linie papilarne dłoni jako „matryce” do druku wklęsłego, przedstawienia roślin • orientacyjna znajomość dwuetapowego procesu powstawania grafiki • orientacyjne określanie technik druku wklęsłego, specyfiki wykonywania akwaforty jako trawionej techniki druku wklęsłego • opisywanie grafik wykonanych techniką akwaforty w krótki i prosty sposób • wykonanie prostego albumiku, plakatu lub gazetki na temat twórczości wybranego grafika, łączenie tekstu, form graficznych i ilustracji, posługiwanie się informacjami z wybranych źródeł 	<p>warzyw</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokładne, precyzyjne określanie specyfiki grafiki i druku wypukłego, dobra znajomość technik i narzędzi stosowanych do druku wypukłego • opisywanie różnych dzieł graficznych druku wypukłego przy zauważaniu jego specyfiki i charakterystycznych dla niego środków wyrazu artystycznego • porównywanie wielu cech grafik druku wypukłego z innymi rodzajami druku w grafice artystycznej na podstawie filmu i oglądanych reprodukcji • tworzenie oryginalnej, bogatej, złożonej kompozycji techniką druku wypukłego z materiałów o zróżnicowanej fakturze, o dużym zróżnicowaniu i ciekawym doborze struktury faktur, wykazywanie się kreatywnością i wyobraźnią podczas wykonywania pracy • tworzenie oryginalnej kompozycji <ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość dwuetapowego procesu powstawania dzieł graficznych • dokładne określanie techniki druku wklęsłego, rodzaju matryc, stosowanych narzędzi, porównywanie rodzajów matryc, sposobu tworzenia odbitki, narzędzi, wyglądu kresek, sposobu tworzenia plam na płycie i odbitce • ciekawe, rozbudowane opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego • wykonanie oryginalnej, wieloelementowej kompozycji wykorzystującej linie papilarne dłoni jako „matryce” do wykonania odbitki druku wklęsłego, uzupełnianie odbitki ciekawymi elementami rysunkowymi wykonanymi suchymi pastelami • dobra znajomość dwuetapowego procesu powstawania grafiki • dobra znajomość i precyzyjne określanie technik druku wklęsłego, dokładne określanie etapów, czynności podczas wykonywania akwaforty – trawionej techniki druku wklęsłego • dokładne, ciekawe opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego (wygląd kresek, sposób tworzenia plam,
--	---	---

		<p>kompozycja)</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonanie ciekawego albumiku, plakatu lub gazetki na temat twórczości wybranego grafika, odpowiednie łączenie ciekawie opracowanego tekstu z dobrze dobranymi elementami graficznymi, ilustracjami i ciekawymi szkicami • umiejętne posługiwanie się informacjami zawartymi w różnych źródłach, wybieranie istotnych wiadomości z publikacji książkowych
Lekcja plenerowa	<ul style="list-style-type: none"> • dokonywanie prostych obserwacji natury, barw, światła, waloru, orientacyjne porównywanie barw o zróżnicowanym walorze • orientacyjne określanie proporcji przedmiotów, komponowanie prostej pracy barwnej inspirowanej naturą lub na podstawie jej obserwacji, próba nawiązania do różnic walorowych w naturze oraz próba zachowania równowagi kompozycyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wnikliwe obserwowanie natury: barw, światła, waloru obiektów, porównywanie barw o zróżnicowanym walorze • określanie właściwych proporcji obiektów obserwowanych w naturze, szkicowanie ich i komponowanie w ciekawej, barwnej pracy plastycznej inspirowanej naturą lub wykonanej na podstawie dokładnej obserwacji natury, określanie odpowiednich różnic walorowych w kompozycji na podstawie natury, zachowanie równowagi kompozycyjnej w pracy
O świetle w dziele sztuki	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość i orientacyjne określanie pojęcia waloru, jasności i nasycenia barwy • zauważanie niektórych różnic walorowych, jasności i nasycenia barw podczas oglądania zdjęć oraz czarno- -białych i barwnych reprodukcji dzieł • stosowanie zróżnicowanego waloru w prostej kompozycji czarno-białej lub mozaice z czarno-białych gazet • orientacyjne określanie pojęcia waloru, stopniowania waloru, cieniowania, światłocienia • określanie prostych związków cieniowania i światłocienia z przedstawianiem przestrzenności przedmiotów na płaszczyźnie w obrazach i rysunkach • uproszczone wyjaśnianie pojęć miękkiego i twardego modelunku, kontrastów walorowych w przedstawianiu przedmiotów na płaszczyźnie • zauważanie światłocienia cieniowania, modelunku światłocieniowego w wybranych, niektórych częściach dzieł malarskich i rysunkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość i precyzyjne określanie pojęcia waloru, porównywanie waloru różnych barw, określanie związku waloru z jasnością i nasyceniem barwy, porównywanie jasności i nasycenia różnych barw • zauważanie i dokładne określanie różnic walorowych, jasności, nasycenia barwy podczas oglądania zdjęć oraz czarno-białych i barwnych reprodukcji dzieł • celowe posługiwanie się zróżnicowaniem walorowym w oryginalnej pod względem formy plastycznej i pomysłu kompozycji – rysunku miękkim ołówkiem lub mozaice z gazet, wykorzystywanie możliwości wybranej techniki pracy • precyzyjne określanie pojęcia waloru, stopniowania waloru, cieniowania, światłocienia • określanie związków i znaczenia światłocienia i cieniowania dla przedstawiania przestrzenności przedmiotów na płaszczyźnie w obrazach i rysunkach • precyzyjne wyjaśnianie pojęć miękkiego i twardego modelunku, kontrastów walorowych w przedstawianiu przedmiotów na

	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostej kompozycji martwej natury z plam barwnych bez modelunku w formie wycinanki oraz nawiązującej do niej prostej, barwnej kompozycji martwej natury z zastosowaniem cieniowania pastelami suchymi, próba określania związku różnic walorowych z kierunkiem padającego światła w rysunku 	<p>płaszczyźnie</p> <ul style="list-style-type: none"> • zauważanie światłocienia, cieniowania, modelunku światłocieniowego w dziełach malarskich i rysunkowych o zróżnicowanej formie i tematyce • tworzenie oryginalnej kompozycji martwej natury z plam barwnych bez modelunku w formie wycinanki oraz nawiązującej do niej oryginalnej kompozycji martwej natury, z owoców i codziennych przedmiotów z zastosowaniem cieniowania pastelami suchymi, trafne określania związku różnic walorowych z kierunkiem padającego światła w rysunku
<p>O przestrzeni w obrazie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość najstarszych sposobów przedstawiania przestrzeni w obrazach, na płaszczyźnie, orientacyjne określanie ich znaczenia dla ukazywania trójwymiarowości świata na płaszczyźnie • rozumienie i orientacyjne precyzowanie pojęć: układ rzędowy, pasowy, kulisowy • omawianie na prostych przykładach niektórych zasad poznanych sposobów przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie • tworzenie schematycznych szkiców ilustrujących przedstawianie obiektów w układzie, rzędowym, pasowym, kulisowym • tworzenie uproszczonej kompozycji pasowej na wybrany temat współczesny • orientacyjne określanie zasad perspektywy linearnej • orientacyjne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, żabiej i z lotu ptaka, obserwowanie skrótów perspektywicznych, linii horyzontu, punktu zbiegu linii • zauważanie i opisywanie niektórych cech perspektywy linearnej w omawianych dziełach • tworzenie prostej kompozycji rysunkowej czarno-białej lub barwnej, w której zastosowane są częściowo zasady 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość najstarszych sposobów przedstawiania przestrzeni w obrazach, na płaszczyźnie, dobra znajomość ich znaczenia dla ukazywania trójwymiarowości świata na płaszczyźnie • dobre rozumienie i precyzowanie pojęć: układ rzędowy, pasowy, kulisowy • omawianie zasad poznanych rodzajów przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie na różnych przykładach • tworzenie szkiców trafnie ilustrujących przedstawianie obiektów i przestrzeni w układzie rzędowym, pasowym, kulisowym • tworzenie przemyślanej, oryginalnej kompozycji pasowej, trafnie ilustrującej wybraną tematykę współczesną • dobra znajomość zasad perspektywy linearnej jako sposobu przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie • dokładne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, żabiej i z lotu ptaka, wnikliwe obserwowanie skrótów perspektywicznych, linii horyzontu, punktu zbiegu linii • zauważanie i opisywanie wielu istotnych cech perspektywy linearnej w omawianych dziełach • tworzenie ciekawej wieloelementowej kompozycji rysunkowej czarno-białej lub barwnej, w której w konsekwentny i przemyślany sposób zostały zastosowane zasady perspektywy linearnej i wykorzystany światłocień

	<p>perspektywy linearnej i elementy światłocienia</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie zasad perspektywy powietrznej i jej znaczenia • wskazywanie niektórych cech perspektywy powietrznej w wybranym obrazie • tworzenie prostej kompozycji pejzażowej, w której zastosowane są elementy perspektywy powietrznej • posługiwanie się techniką rysowania suchymi pastelami albo kredkami akwarelowymi lub akwarelami w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie zasad perspektywy powietrznej i jej znaczenia dla przedstawienia głębi w obrazie, wyjaśnianie przyczyn zmiany kolorystyki obiektów w miarę oddalenia od oka widza • wskazywanie sposobu zastosowania perspektywy powietrznej w dziełach malarskich o zróżnicowanym charakterze • tworzenie oryginalnej kompozycji pejzażowej, w której dla pokazania przestrzeni zastosowana została perspektywa powietrzna • wykorzystywanie różnych możliwości techniki rysowania pastelami suchymi albo kredkami akwarelowymi lub akwarelami w tworzonej pracy plastycznej
Kalendarz świąteczny	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość niektórych tradycji świątecznych związanych z Wielkanocą i regionem zamieszkania • ilustrowanie świątecznych tradycji ludowych w prostej kompozycji na szkle, pleksi lub folii albo na prostej odbitce wykonanej techniką linorytu lub gipsorytu 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość tradycji świątecznych związanych z Wielkanocą, regionalnych świątecznych motywów dekoracyjnych • ilustrowanie świątecznych tradycji ludowych w oryginalnej wieloelementowej kompozycji na szkle lub folii albo w ciekawie zakomponowanej odbitce wykonanej techniką linorytu lub gipsorytu
O instytucjach kultury	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość i określanie znaczenia oraz zadań instytucji kultury: muzeum, galerii, skansenu • orientacyjna znajomość różnych rodzajów muzeów i pojęć: dobra kultury, zabytki sztuki • określanie niektórych różnic i dokonanie prostych porównań zadań i specyfiki muzeum oraz galerii • orientacyjne określanie znaczenia wernisażu, aranżacji wystawy, katalogu • stworzenie schematycznego projektu niewielkiej, prostej wystawy własnych prac, zaprojektowanie prostego katalogu i zaproszenia na wystawę • orientacyjne określanie specyfiki skansenu i jego zadań • dokonywanie prostych porównań cech i zadań skansenu, muzeum i galerii • znajomość wybranych cech dzieł sztuki ludowej • tworzenie prostych, schematycznych dekoracji inspirowanych sztuką ludową na przedmiotach użytkowych • wykonywanie prostych szkiców lub fotografii zabytków w 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość i określanie znaczenia oraz zadań instytucji kultury: muzeum, galerii, skansenu • dobra znajomość różnych rodzajów muzeów i dokładne precyzowanie pojęć: dobra kultury, zabytki sztuki • określanie istotnych różnic i dokonywanie różnorodnych porównań dotyczących zadań i specyfiki działalności muzeum i galerii • znajomość różnorodności działań galerii • dobra znajomość i określanie znaczenia wernisażu, aranżacji wystawy, katalogu • stworzenie oryginalnego, złożonego projektu wystawy własnych prac, zaprojektowanie ciekawego katalogu i zaproszenia na wystawę • dokładne określanie specyfiki skansenu i jego zadań • porównywanie istotnych cech i zadań skansenu, muzeum i galerii • dobra znajomość cech dzieł sztuki ludowej • tworzenie ciekawych pod względem formy plastycznej, złożonych dekoracji inspirowanych sztuką ludową na przedmiotach użytkowych • wykonywanie ciekawych szkiców lub fotografii zabytków w skansenie, zachowywanie odpowiednich proporcji w rysunku i

	skansenie	ciekawej kompozycji w fotografii
Media w sztuce	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie specyfiki fotografii jako dziedziny sztuki • orientacyjne określanie rodzajów fotografii • poznawanie i orientacyjne określanie rodzajów kompozycji oraz środków wyrazu w fotografii • komponowanie prostej fotografii kreatywnej, próba przekazania zamierzonej treści • tworzenie prostego fotomontażu z niewielkiej liczby elementów • orientacyjna znajomość specyfiki teatru, elementów z historii teatru europejskiego • orientacyjne określanie niektórych, wybranych elementów wpływających na kształt przedstawienia i jego oprawę plastyczną • orientacyjne określanie znaczenia kurtyny teatralnej i wykorzystanie wiedzy podczas wykonywania prostej kurtyny teatralnej • prosty opis wyglądu sceny, aktorów, światła na scenie, kurtyn teatralnych na podstawie fotografii teatralnych i zdjęć kurtyn • orientacyjna znajomość różnych rodzajów teatru, określanie wybranych różnic i podobieństw między nimi • orientacyjna znajomość symbolicznego znaczenia postaci, rekwizytów i scenografii w wybranym rodzaju przedstawienia teatralnego • orientacyjna znajomość i określanie zadań twórców w zakresie oprawy plastycznej przedstawienia teatralnego • orientacyjne określenie cech teatru plastycznego • prosty opis znaczenia światła i obrazu w teatrze plastycznym • tworzenie wybraną techniką prostej kompozycji przedstawiającej scenę teatralną, scenografię, postaci i światła na scenie 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie specyfiki fotografii jako dziedziny sztuki, jej historii i związków z malarstwem • określanie zakresu, formy i tematyki fotografii dokumentalnej, kreatywnej reklamowej • poznawanie i dokładne określanie rodzajów kompozycji i znaczenia światła, faktury oraz innych środków wyrazu w fotografii • tworzenie oryginalnej kompozycji kreatywnej zestawionej z nietypowych materiałów i przekazującej zamierzone treści • tworzenie oryginalnego wieloelementowego fotomontażu • dokładne określanie specyfiki teatru, istotnych elementów z historii teatru europejskiego • dokładne określanie istotnych elementów wpływających na kształt przedstawienia i jego oprawę plastyczną • określanie rzeczywistego, umownego i symbolicznego znaczenia kurtyny teatralnej i wykorzystanie wiedzy podczas wykonania oryginalnej kompozycji przedstawiającej opuszczoną lub podniesioną kurtynę ściśle związaną ze specyfiką teatru i przedstawienia • szczegółowe opisywanie wyglądu sceny, dekoracji, aktorów, światła na scenie, kurtyn teatralnych na podstawie zdjęć teatralnych i fotografii kurtyn • dobra znajomość różnych rodzajów teatru, określanie istotnych różnic i podobieństw między nimi • dobra znajomość symbolicznego znaczenia postaci, rekwizytów i scenografii w różnych rodzajach przedstawień teatralnych • dobra znajomość i określanie zadań twórców przedstawienia teatralnego w zakresie oprawy plastycznej przedstawienia • dokładne określanie cech teatru plastycznego • wnikliwe opisywanie znaczenia światła i obrazu oraz podporządkowania ich zasadom kompozycji w teatrze plastycznym • tworzenie wybraną techniką oryginalnej kompozycji przedstawiającej scenę teatralną, scenografię, postaci i światła na scenie

		<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość cech teatru plastycznego, happeningu i performance'u oraz zauważanie istotnych różnic między nimi a tradycyjnymi przedstawieniami w teatrze dramatycznym (udział widzów i przypadkowych przechodniów, działania twórców na własnym ciele, oddzielenie widzów od sceny) • dokładne określanie znaczenia czasu i przestrzeni, nielogiczności przebiegu zdarzeń w działaniach parateatralnych • tworzenie oryginalnej przemyślanej akcji plastycznej lub performance'u o charakterze ekologicznym, tworzenie rekwizytów i scenariusza przebiegu wydarzenia • wykonanie na twarzy i odkrytych częściach ciała oryginalnego makijażu związanego z działaniem ekologicznym • dokładne określanie specyfiki, złożonego charakteru dzieła filmowego, elementów historii kina związanych z przejściem od kina niemego do dźwiękowego • poznawanie istotnych twórców dzieła filmowego i określanie znaczenia ich pracy w tworzeniu filmu • określanie ważnych, charakterystycznych środków wyrazu artystycznego związanych z dziełem filmowym • dobra znajomość różnych rodzajów planu filmowego i tworzenie ciekawej, zaskakującej kompozycji barwnej ilustrującej dwa różne plany filmowe
Sztuka i rynek	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia dzieł sztuki, dóbr kultury i ich wartości • orientacyjne określanie znaczenia prawa autorskiego • orientacyjne określanie prawa własności utworów tworzonych przez wielu twórców • orientacyjne określanie sposobów naruszania prawa autorskiego • tworzenie prostego zaproszenia, informacji prasowej i katalogu promującego wystawę znanego artysty • orientacyjne określanie cech, form i zastosowania grafiki użytkowej w życiu codziennym 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie znaczenia dzieł sztuki, dóbr kultury i ich wartości dla społeczeństwa, galerii, domów aukcyjnych, kolekcjonerów • określanie znaczenia prawa autorskiego oraz warunków publikowania utworów • określanie prawa własności utworów tworzonych przez wielu twórców • określanie różnych sposobów naruszania prawa autorskiego • tworzenie ciekawego, oryginalnego zaproszenia, informacji prasowej, katalogu promującego wystawę znanego artysty • dokładne określanie cech, form i zastosowania grafiki użytkowej w życiu codziennym

	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia znaku plastycznego i liternictwa w różnych formach grafiki użytkowej • orientacyjne określanie znaczenia typografii w grafice użytkowej • orientacyjne określanie podobieństw i różnic między tradycyjną grafiką artystyczną a grafiką użytkową • tworzenie prostego słupa ogłoszeniowego albo tablicy z ubogim w formie graficznej plakatem dotyczącym koncertu lub filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość i określanie znaczenia znaku plastycznego i liternictwa w różnych formach grafiki użytkowej • określanie znaczenia typografii w grafice użytkowej • określanie wielu istotnych różnic i podobieństw między tradycyjną grafiką artystyczną a grafiką użytkową • tworzenie oryginalnego słupa ogłoszeniowego lub tablicy z ciekawym plakatem dotyczącym koncertu lub filmu; użycie nietypowej formy graficznej i odpowiednie połączenie znaku plastycznego i tekstu
<p>Język plastyki- środki wyrazu artystycznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ogólna znajomość powtarzanych zagadnień dotyczących tworzenia i odbioru dzieła, jego elementów, środków artystycznego wyrazu, pojęć języka plastyki związanych z wiedzą o kresce, barwie, zasadach kompozycji, światłocieniu i perspektywie • pobieżne powtarzanie i zauważanie zagadnień w charakterystycznych dziełach • tworzenie uproszczonej pod względem graficznym planszy do gry • udzielanie prostych, nieprecyzyjnych odpowiedzi ustnych w grze planszowej, odpowiadanie w formie uproszczonego szkicu lub ilustrowanie wypowiedzi reprodukcją wybranego dzieła, zadawanie prostych pytań innym uczestnikom gry • ogólna znajomość powtarzanych zagadnień związanych z poznanymi pojęciami języka plastyki, tradycyjnymi dziedzinami sztuki i nowymi mediami, tematami i rodzajami dzieł, artystami, twórcami • pobieżne, ogólne utrwalanie zagadnień powtórzeniowych, zauważanie poznanych środków artystycznych w niektórych znanych dziełach • udzielanie prostych, często nieprecyzyjnych odpowiedzi ustnych na przygotowane pytania w grze planszowej, komentowanie wypowiedzi prostym szkicem lub prezentacją zagadnienia na reprodukcji, zadawanie prostych pytań innym 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość powtarzanych zagadnień dotyczących tworzenia i odbioru dzieła, jego elementów, środków artystycznego wyrazu, pojęć języka plastyki związanych z wiedzą o kresce, barwie, zasadach kompozycji, światłocieniu i perspektywie • pełne, dokładne utrwalenie zagadnień powtórzeniowych i zauważanie poznanych środków artystycznych w znanych dziełach o zróżnicowanej formie i charakterze • tworzenie ciekawej pod względem graficznym planszy do gry • udzielanie pełnych wyczerpujących odpowiedzi ustnych w grze planszowej, odpowiadanie w formie ciekawego szkicu lub ilustrowanie wypowiedzi odpowiednio dobranymi reprodukcjami, zadawanie trafnych pytań innym uczestnikom gry • dobra znajomość powtarzanych zagadnień związanych z poznanymi pojęciami języka plastyki, tradycyjnymi dziedzinami sztuki i nowymi mediami, tematami i rodzajami dzieł, artystami, twórcami • pełne, dokładne utrwalenie zagadnień powtórzeniowych, zauważanie poznanych środków artystycznych w znanych dziełach o zróżnicowanej formie i charakterze • udzielanie trafnych, przemyślanych odpowiedzi na przygotowane pytania w grze planszowej, komentowanie wypowiedzi odpowiednim szkicem lub prezentacją trafnie dobranej reprodukcji, zadawanie trafnych pytań innym uczestnikom gry • dobra znajomość, określanie wielu związków sztuki z życiem

	<p>uczestnikom gry</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie związków sztuki z życiem codziennym i zauważanie wybranych instytucji kultury, dzieł, artystów w przestrzeni miasta lub na wsi • tworzenie prostej kompozycji przedstawiającej ulubione lub częste spotkania uczniów ze sztuką • wykonanie sprawdzianu podsumowującego, udzielanie trafnych odpowiedzi na część pytań 	<p>codziennym i zauważanie wielu istotnych, wybranych instytucji kultury, dzieł, artystów w przestrzeni miasta lub na wsi</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie oryginalnej kompozycji przedstawiającej ulubione lub częste spotkania uczniów ze sztuką • wykonanie sprawdzianu podsumowującego, udzielanie trafnych odpowiedzi na większość lub wszystkie pytania <p>Lekcje dodatkowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie czasu trwania baroku, istotnych przyczyn rozwoju sztuki barokowej (m.in. kontrreformacji) • dobra znajomość cech barokowej kompozycji w malarstwie sztalugowym i iluzjonistycznym, rzeźbie i architekturze, określanie wielu środków artystycznego wyrazu stosowanych w dziełach barokowych, ogólnej wymowy, nastroju, dynamiki, dekoracyjności form • omawianie istotnych cech dzieł barokowych o zróżnicowanym charakterze • inspirowanie się sztuką barokową, ciekawe nawiązanie do niej w kompozycji oryginalnej, dekoracyjnej ramy do obrazu lub bogato zdobionego świecznika z masy solnej • wykonanie kolorowym tuszem z konturem świecą lub tłustymi kredkami barwnej, oryginalnej, dynamicznej kompozycji przedstawiającej bal kostiumowy, stosowanie silnych kontrastów światłocieniowych
Sztuka	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie czasu trwania baroku, niektórych przyczyn rozwoju sztuki barokowej • orientacyjna znajomość cech barokowej kompozycji w malarstwie, rzeźbie i architekturze, określanie niektórych środków artystycznego wyrazu w dziełach barokowych • krótkie omawianie niektórych cech dzieł barokowych • swobodne nawiązanie do sztuki barokowej w kompozycji dekoracyjnej ramy lub świecznika z masy solnej • wykonanie kolorowym tuszem z konturem świecą lub tłustymi kredkami prostej, barwnej kompozycji dynamicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie czasu trwania baroku, istotnych przyczyn rozwoju sztuki barokowej (m.in. kontrreformacji) • dobra znajomość cech barokowej kompozycji w malarstwie sztalugowym i iluzjonistycznym, rzeźbie i architekturze, określanie wielu środków artystycznego wyrazu stosowanych w dziełach barokowych, ogólnej wymowy, nastroju, dynamiki, dekoracyjności form • omawianie istotnych cech dzieł barokowych o zróżnicowanym charakterze • inspirowanie się sztuką barokową, ciekawe nawiązanie do niej w

	<p>przedstawiającej bal kostiumowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • określanie przybliżonego czasu trwania okresu klasycyzmu i niektórych czynników mających wpływ na jego rozwój • określanie niektórych cech sztuki różnych dziedzin okresu klasycyzmu • krótki, uproszczony opis wybranych, charakterystycznych przykładów dzieł sztuki okresu klasycyzmu • tworzenie panoramy miasta zainspirowanej rozwojem miast w okresie klasycyzmu, stosowanie techniki pasteli suchych lub akwareli, uzupełnianie pracy konturem • orientacyjne określanie czasu trwania stylu romantycznego w sztuce i zjawisk wpływających na twórczość tego okresu • rozumienie potocznego znaczenia określeń romantyzm, romantyczny i ich odniesień od sztuki tego okresu • określanie niektórych cech i roli artysty romantycznego • określanie niektórych cech kolorystyki, kompozycji, tematyki dzieł romantycznych • krótki opis wybranego dzieła sztuki okresu romantyzmu • tworzenie kompozycji przedstawiającej burzę na morzu lub zachód słońca nad ruinami zamku, w luźny sposób nawiązującej do tematyki, kolorystyki, nastroju, ekspresji i dynamiki w sztuce romantycznej • posługiwanie się techniką malowania farbami plakatowymi • orientacyjne określanie czasu rozwoju realizmu i impresjonizmu, niektórych przyczyn narodzin obu kierunków • przybliżone określanie, znajdowanie podobieństw i różnic między realizmem a impresjonizmem • orientacyjne określanie i porównywanie znaczenia niektórych środków plastycznych (barwy, światła, rysunku, faktury, sposobu malowania) oraz tematyki dzieł • krótki opis i porównanie niektórych elementów wybranego obrazu realistycznego i impresjonistycznego • nawiązanie poprzez technikę, formę i ujęcie tematu do 	<p>kompozycji oryginalnej, dekoracyjnej ramy do obrazu lub bogato zdobionego świecznika z masy solnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonanie kolorowym tuszem z konturem świecą lub tłustymi kredkami barwnej, oryginalnej, dynamicznej kompozycji przedstawiającej bal kostiumowy, stosowanie silnych kontrastów światłocieniowych • określanie dokładnego przedziału czasowego okresu klasycyzmu i ważnych czynników mających wpływ na jego rozwój (odkrycia archeologiczne, poglądy oświeceniowe) • określanie wielu istotnych cech dzieł różnych dziedzin sztuki okresu klasycyzmu (znajomość znaczenia rysunku, nawiązań do sztuki antycznej) • ciekawy, rozbudowany opis kilku dzieł sztuki okresu klasycyzmu o zróżnicowanej formie, temacie, charakterze • tworzenie ciekawej, wieloelementowej panoramy miasta, zainspirowanej rozwojem miast w okresie klasycyzmu, wykorzystanie różnych możliwości techniki malowania akwarelami lub rysowania suchymi pastelami na tle z gazet, uzupełnianie pracy ciekawym konturem • dokładne określanie czasu trwania stylu romantycznego w sztuce, rozumienie znaczenia zjawisk społecznych wpływających na twórczość plastyczną tego okresu • rozumienie potocznego znaczenia określeń: romantyzm, romantyczny, ich źródła w charakterze i wymowie dzieł sztuki okresu romantyzmu • określanie misji, roli, znaczenia artysty romantycznego i ich wpływu na tematykę i formę dzieł • dokładne określanie kolorystyki, kompozycji, tematyki dzieł romantycznych • ciekawy opis wybranych dzieł okresu romantyzmu o zróżnicowanej tematyce, formie i charakterze • tworzenie ciekawej kompozycji przedstawiającej galopujące konie, burzę na morzu lub zachód słońca nad ruinami zamku, inspirowanie
--	--	--

	<p>realizmu i impresjonizmu w dwóch barwnych pracach plastycznych przedstawiających spotkanie: jednej wykonanej pastelami olejnymi, a drugiej – farbami plakatowymi</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość i określanie przybliżonych ram czasowych sztuki nowoczesnej i współczesnej • orientacyjne określanie cech niektórych kierunków w sztuce początku XX w. (kubizmu, surrealizmu, ekspresjonizmu) • znajomość niektórych sposobów przedstawiania stosowanych przez artystów w XX w., orientacyjne określanie pojęć: ekspresja, deformacja • krótki opis wybranych dzieł sztuki początku XX w. • ogólna znajomość szybkości przemian, powstawania nowych rodzajów dzieł w sztuce nowoczesnej i współczesnej • określanie wybranych aspektów (m.in. etycznych) znaczenia wolności artysty w sztuce współczesnej • posługiwanie się ekspresją i deformacją we własnej pracy • posługiwanie się farbami plakatowymi z elementami kolażu w wykonywanej kompozycji • orientacyjna znajomość ogólnych cech sztuki powtarzanych okresów oraz architektury, rzeźby, malarstwa • orientacyjne określanie czasu, okoliczności, przemian historycznych, ważnych wydarzeń związanych ze sztuką poszczególnych okresów w historii • orientacyjna znajomość, rozpoznawanie niektórych dzieł i prosty opis wybranych dzieł architektonicznych, rzeźbiarskich, malarskich powtarzanych okresów • wykonanie sprawdzianu, udzielanie trafnych odpowiedzi na część pytań • tworzenie prostej kompozycji złożonej z wybranych dzieł jednego rodzaju (architektury, rzeźby i malarstwa) z omawianych, powtarzanych okresów w sztuce • łączenie kilku technik, malowania plakatówką z rysunkiem pastelami suchymi lub olejnymi w pracy plastycznej 	<p>się kolorystyką, nastrojem, ekspresją, dynamiczną kompozycją dzieł romantycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosowanie różnych sposobów malowania farbami plakatowymi, stosowanie silnych kontrastów światłocieniowych i zróżnicowanej faktury • dokładne określanie czasu rozwoju realizmu i impresjonizmu, ważnych przyczyn narodzin obu kierunków • precyzyjne określanie cech charakterystycznych, znajdowanie podobieństw i różnic między realizmem a impresjonizmem • dokładne określanie i porównywanie formy i znaczenia określonych środków plastycznych (barwy, kolorystyki, światła, precyzji i znaczenia rysunku, faktury, sposobu malowania zwartą plamą lub kropkami, drobnymi plamkami) • określanie podejścia do tematu w realizmie i impresjonizmie, porównywanie z romantyzmem • rozbudowany opis i porównanie kilku wybranych dzieł realistycznych i impresjonistycznych • ciekawe nawiązanie poprzez technikę, kolorystykę, sposób malowania, ujęcie tematu do realizmu i impresjonizmu w dwóch pracach plastycznych ilustrujących podobny temat (spotkanie) posługiwanie się i wykorzystywanie różnych możliwości technik pasteli olejnych w jednej pracy oraz różnych sposobów malowania plakatówkami w drugiej pracy • dobra znajomość, określanie ram czasowych sztuki nowoczesnej i współczesnej • dobra znajomość, określanie istotnych cech niektórych kierunków w sztuce początku XX w. (kubizmu, surrealizmu, ekspresjonizmu) • dobra znajomość charakterystycznych, istotnych sposobów przedstawiania stosowanych przez artystów w XX w., rozumienie i precyzyjne określanie pojęć: ekspresja, deformacja • znajomość istotnych, wybranych dzieł sztuki początku XX w., ich rozbudowane opisywanie • znajomość szybkości przemian, powstawania nowych rodzajów
--	---	---

		<p>dzieł w sztuce nowoczesnej i współczesnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • określanie wielu aspektów (m.in. etycznych, artystycznych) znaczenia wolności artysty w sztuce współczesnej • przemyślane, celowe posługiwanie się ekspresją i deformacją we własnej pracy plastycznej, nawiązanie w pracy do kubizmu, ekspresjonizmu lub surrealizmu <p>wykorzystywanie różnych możliwości techniki malowania farbami plakatowymi oraz kolażu w wykonywanej kompozycji</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość cech charakterystycznych sztuki powtarzanych okresów oraz poszczególnych dyscyplin: architektury, rzeźby, malarstwa • precyzyjne określanie czasu powstania, trwania, okoliczności, historycznych ważnych wydarzeń, odkryć związanych ze sztuką poszczególnych okresów w historii • dobra znajomość, rozpoznawanie i ciekawe opisywanie ważnych dzieł architektonicznych, rzeźbiarskich, malarskich, znajomość wybranych twórców dzieł powtarzanych okresów • wykonanie sprawdzianu, udzielanie trafnych odpowiedzi na większość lub wszystkie pytania • tworzenie oryginalnej, nietypowej kompozycji składającej się rysunkowych i malarskich interpretacji dzieł jednego rodzaju z różnych okresów w sztuce • łączenie malarstwa plakatówką z rysunkiem pastelami suchymi lub olejnymi, wykorzystywanie różnorodnych możliwości technik w tworzonej kompozycji
--	--	---